

KLASIČNA MEHANIKA II 2012

1. izpit

29. junij 2012

Za cel izpit (elastomehanika + hidrodinamika) je treba rešiti nalogi 2 in 4.

1. Dielektrično kroglico s polmerom R iz elastične snovi s konstantama E in σ enakomerno naelektrimo s prostorninsko gostoto naboja ρ_e . Izračunajte, za koliko se zaradi električnih odbojnih sil poveča njen polmer.
2. Izračunajte kritično silo Eulerjeve nestabilnosti tanke palice z okroglim presekom in dolžino L , ki je na enem koncu toga, na drugem pa vrtljivo vpeta. Pozor: ob deformaciji na krajišči delujeta tudi spontani sili v smeri, pravokotni na palico. Kritično silo (v smeri palice, seveda) poskušajte izračunati na 1 % natančno.

-
3. Razsežen plavalni bazen polnimo s cevjo. S kolikšno silo in v kateri smeri delujemo na dno bazena, če konec cevi držimo $a = 0.25$ m od dna? Konec cevi obravnavajte kot točkast izvir, ki vodo brizga enakomerno na vse strani z izdatnostjo $Q = 0.51$ l/s. Voda je globoka in idealna.
  4. Cilindrični reometer sestavljata koncentrična dolg, vrtljiv valj s polmerom $r_1 = 5$ cm in dolg, fiksen valjast plašč s polmerom $r_2 = 7.5$ cm, med katerima je preiskovana tekočina. Notranji valj vrtimo s konstantno kotno hitrostjo ω . Pri strižni obremenitvi nekaterih kompleksnih tekočin z mikroskopsko plastovito strukturo naletimo na zanimiv pojav: pri dovolj močnem strigu se v tekočini iz plasti začnejo oblikovati multilamelarni mehurčki, takoimenovane čebulice. Kje jih bomo najprej opazili, če počasi večamo hitrost reometra? Določite kotno hitrost reometra, pri kateri bo meja med čebuličasto in plastovito fazo točno na sredini med valjema. Kritična strižna hitrost, pri kateri se začnejo tvoriti čebulice, je 0.01 s^{-1} . Tenzor deformacijske hitrosti $v_{ij} = (\partial_i v_j + \partial_j v_i)/2$ se v cilindričnih koordinatah glasi

$$\begin{aligned}v_{rr} &= \frac{\partial v_r}{\partial r} \\v_{\phi\phi} &= \frac{\partial v_\phi}{r \partial \phi} + \frac{v_r}{r} \\v_{r\phi} &= \frac{1}{2} \left(\frac{\partial v_\phi}{\partial r} - \frac{v_\phi}{r} + \frac{\partial v_r}{r \partial \phi} \right).\end{aligned}$$

Mirno in uspešno!